

Uttalelse fra Naturvernforbundets landsstyremøte 5. - 6. desember 2009

Stans nedbyggingen av inngrepsfri natur

Norges Naturvernforbund ser med stor bekymring på nedbyggingen av inngrepsfrie naturområder i Norge (såkalte INON-områder). Nedbyggingen skjer i strid med nasjonale målsetninger og ofte uten skikkelig kartlegging av miljøverdiene på forhånd.

Større sammenhengende og lite påvirkta naturområder er sjeldne og de er ofte biologisk verdifulle. Oppsplitting av natur fører til problemer for arealkrevende arter, blant annet rein, store rovdyr og storfugl. Lite berørte områder er spesielt verdifulle fordi de ofte er mer økologisk intakte.

Områder som ligger mer enn 5 kilometer fra tyngre tekniske inngrep (villmarkspregede områder) er redusert fra 48 prosent av Norges landareal i 1900 til bare 11,7 prosent i 2003. I Sør-Norge er bare 5 prosent av arealet klassifisert som villmarksområder.

På tross av politiske miljøambisjoner bidrar utbygging av skogsbilveier, vind- og vannkraft samt kraftlinjetraseer til en årlig reduksjon av de inngrepsfrie områdene. I løpet av 15-årsperioden 1988-2003 mistet vi 4,4 prosent. Landbruksveier, særlig skogsbilveier, sto for hele 71 prosent av bortfallet mens utbygging av energi, særlig vannkraft og linjetraseer, sto for 22 prosent. I sin rapport fra 2007 stiller Riksrevisjonen seg sterkt kritisk til nedbyggingen.

Miljøverndepartementet (MD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) har nylig gitt Direktoratet for naturforvaltning og Statens Landbruksforvaltning et oppdrag knyttet til skogsveier og inngrepsfrie naturområder. Departementene har bedt om at også miljøorganisasjonene involveres. Naturvernforbundet vil aktivt komme med innspill til dette viktige arbeidet.

Naturvernforbundet krever at alle sektorer og kommuner som forvalter inngrepsfrie naturområder tar et større ansvar for å bevare dem. Et særlig stort ansvar ligger på LMD og skognæringen, som er de som i størst grad motarbeider nasjonale miljømål.

I skogbrukets sertifiseringsopplegg heter det: "I større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv i kraft av lite omfang av tekniske inngrep, skal nye veganlegg søkes unngått". Dette skulle hindre videre nedbygging av inngrepsfrie naturområder og ble første gang vedtatt som Levende Skog-krav i 1998 og på nytt i 2006. I perioden 1998-2003 sto likevel bygging av nye skogsbilveier for hele 80 prosent av reduksjonen i slike områder.

I den internasjonale skogsertifiseringsstandarden FSC, som skognæringen har forpliktet seg til å bidra med å utvikle også i Norge, må kravene til å ivareta inngrepsfrie naturområder bli entydige. Her må det i tillegg komme inn krav om lukket hogst for å sikre biologiske kvaliteter i inngrepsfrie naturområder med sammenhengende og verdifull gammelskog. Forvaltningskravene skal være strengere her på grunn av spesielle natur- og friluftsverdier.

I Nord-Trøndelag planlegges det nå en skogsbilvei i Fosnes kommune, Salmarkveien, som alene vil eliminere hele 18 kvadratkilometer med inngrepsfrie naturområder.

Fylkesmannen mener at når mangel på alternative transportløsninger avskjærer skogeier fra å utnytte arealene, er det vanskelig å stoppe eller begrense bygging av et slikt veganlegg.

Naturvernforbundet mener Fylkesmannen her opptrer uansvarlig og i strid med nasjonalpolitiske føringer om å ta vare på inngrepsfrie områder. Naturvernforbundet viser også til at det ikke er foretatt oppdaterte undersøkelser av naturverdiene i området på forhånd.